

Posudek školitele na magisterskou práci **Bc. Veroniky Rojkové: Ukončení těžby uhlí na dole Schoeller/Nejedlý/Kladno očima horníků**. Praha, Pracoviště OH-SD FHS UK 2015, 80 stran plus přílohy

Autorka se rozhodla zúročit jak své znalosti historického kontextu, tak i metodologickou výbavu nabytou v průběhu studia a vzala si za cíl nelehký úkol – sepsat diplomovou práci o tématu, k němuž má velmi osobní vztah. Toto téma se nachází na pomezí hospodářských, sociálních a regionálních dějin. Výběr zaměření je nutno ocenit, neboť studium dějin transformace a „de-industrializace“ je velmi významným a přitom stále aktuálním tématem, a to i v mezinárodním srovnání.

Autorčíným cílem bylo postižení individuálních a dílem i kolektivních rozměrů každodenní činnosti na jednom z tradičních kladenských dolů, včetně útlumu a ukončení činnosti po roce 2001. Taktó rozvržené cíle se mi jeví jako reálné a pro formát diplomové práce jako velmi vhodné. Otázkou proto zůstává jejich naplnění.

Po metodologické stránce autorka využívá mikrohistorický přístup s „komunitní“ orální historií, což se pro studium problematiky jeví jako optika velmi vhodná. Pramennou základnu autorce (vedle rozličných elektronických zdrojů) tvoří především vlastnoručně realizované rozhovory s bývalými zaměstnanci dolu. Pro zarámování analýzy pak autorce slouží sekundární literatura zejména k problematice dějin hornictví v českých zemích a též literatura k regionálním dějinám. Ačkoliv je výčet relativně dostačující, portfolio by mohlo být mnohem širší. Pro potenciální bádání do budoucna bych doporučoval nahlédnout do produkce zahraniční týkající se průsečíku orální historie, mikrohistorie a profesních dějin z (dříve) industrializovaných oblastí (např. díla P. Thompsona či A. Portelliho). K dějinám reflexe průmyslových neštěstí by se pak autorce mohlo hodit zahraniční bádání též (kupříkladu publikace editorů M. Cave a S. Sloan). Z českých prací by řadu poznatků autorce pak určitě přinesla díla sociologická zabývající se transformací průmyslových regionů (např. Ostravska zkoumaného dlouhodobě J. Kellerem).

Struktura díla je promyšlená a odpovídá předsevzatým cílům, byť se některé pasáže zejména kompilační části práce mohou zdát poněkud nadbytečně zařazené a mající spíše „popularizující“ charakter (např. část o „významných postavách“ dolování předminulého století). Po obsahové stránce oceňuji pasáže metodologické, kde autorka popisuje cestu uzpůsobení metody orální historie vlastnímu výzkumnému projektu a dále pak oživení pasáží o soudobých dějinách hornictví ukázkami z rozhovorů. Uhelným kamenem díla jsou pak interpretace rozhovorů s aktéry dění na zkoumané dole, které by u některých témat zasloužily prohloubení o odkazy na literaturu a další zdroje (např. část o hledání práce by si zasloužila dobové citáty některých vládních představitelů a expertů na „útlumy“ údajně „přežitých ekonomických odvětví“...), jinak se ovšem jeví tato část jako celkově přínosná pro poznání dobové mentality a skupinové paměti „světa včerejška“, tj. Kladna hornického. Jako inspiraci do budoucna bych navrhl možná srovnání s dalšími profesemi v regionu (např. zmiňovanými hutníky a oceláři), případně s konkrétními podniky. Do diskuze bych chtěl položit autorce otázku, jak se vyrovnává s problematikou „sdílené autority“ nyní, když svou práci finalizovala, tj. jaká má očekávání reakcí ze strany svých narátorů (bude jim práci dávat číst, bude ji publikovat etc.)?

Po formální stránce je práce sepsána na obstojné úrovni, i když její hodnotu místy snižuje používání hovorových výrazů a též publicisticko-popularizační styl. Je třeba ocenit zařazení dokumentárních příloh.

Diplomovou práci považuji za solidní příklad využití „regionálně-komunitní“ orální historie (být s řadou slabin), doporučuji ji proto k obhajobě a hodnotím ji známkou 2 (velmi dobře).